

วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ในรายละเอียดของเรื่องต่อไปนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและกระบวนการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะได้เสนอตามลำดับดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่มที่ปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2521 คือ

1. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่อาจารย์ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง อธิการ รองอธิการ หัวหน้าสำนักงานอธิการ หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าภาควิชา ในวิทยาลัยครูในภาคใต้ทั้ง 5 แห่งคือ วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูภูเก็ต และวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี
2. กลุ่มอาจารย์ ได้แก่อาจารย์ทุกคนที่ปฏิบัติงานนอกเหนือจากตำแหน่ง อธิการ รองอธิการ หัวหน้าสำนักงานอธิการ หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าภาควิชาในวิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูภูเก็ต และวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 562 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการ โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งขอความคิดเห็นจากผู้มีประสบการณ์ในด้านการฝึกหัดครู

2. เมื่อใดขอคิดเห็นจากผู้มีประสบการณ์ในด้านการฝึกหัดครูมาแล้ว ผู้วิจัยจึงลงมือสร้างแบบสอบถามภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ให้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการวิจัย และด้านการฝึกหัดครู ตรวจสอบแล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขโดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
4. เมื่อแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามเสร็จแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับอาจารย์วิทยาลัยครูต่างๆที่กำลังศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศิลปากร
5. หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขใหม่อีกครั้งหนึ่ง ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับประชากรในการวิจัย

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1. เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Check list) 5 ข้อ และให้เติมข้อความ 1 ข้อ รวมทั้งสิ้น 6 ข้อ

ตอนที่ 2. เป็นคำถามเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติจริงและคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครู ซึ่งมี 7 ด้านได้แก่ ด้านการสอน การนิเทศการสอน การค้นคว้าวิจัย การเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ การเป็นที่ปรึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตร การให้บริการแก่ชุมชนและสังคมและหน้าที่พิเศษอื่นๆ รวมคำถามทั้งสิ้น 66 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเกณฑ์ประเมินค่า (Rating scale) มี 4 ระดับคือ

- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติ/สำคัญน้อยที่สุดหรือไม่สำคัญ
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อยหรือสำคัญน้อย
- 3 หมายถึง ปฏิบัติมากหรือสำคัญ
- 4 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุดหรือสำคัญอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3. เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็น

แบบทดสอบประเมินค่า (Rating scale) มี 4 ระดับคือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด รวมทั้งสิ้น 58 ข้อ และในตอนสุดท้ายของแต่ละบทบาทและความรับผิดชอบเป็นคำถามลักษณะปลายเปิด (Open end) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบระบุปัญหาอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่มีอยู่ในแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำหนังสือแนะนำตัวจากหัวหน้าแผนกวิชาบริหารการศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมกับแบบสอบถามไปยังวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง คือ วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูภูเก็ต และวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี โดยมอบหมายให้อาจารย์ในวิทยาลัยครูนั้นๆ เป็นตัวแทนในการแจกแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามโดยผู้วิจัยนัดหมายวันไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ยกเว้นวิทยาลัยครูสงขลาที่ผู้วิจัยเป็นผู้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

จากนั้นประมาณ 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 410 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.95 ของจำนวนทั้งหมดที่ส่งไป 562 ฉบับ และในจำนวนแบบสอบถามที่รับคืนเป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ 22 ฉบับ ผู้วิจัยได้คัดออก จึงเหลือแบบสอบถามที่ให้นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้น 388 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 69.04 ของแบบสอบถามทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม วิทยาลัยครู	ส่งไป	ได้รับคืน		เสีย		นำมาวิเคราะห์ได้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สงขลา	165	130	78.79	3	1.82	127	76.97
ยะลา	108	73	67.59	6	5.55	67	62.04
นครศรีธรรมราช	133	89	66.92	6	4.51	83	62.41
ภูเก็ต	94	71	75.53	3	3.19	68	72.34
สุราษฎร์ธานี	62	47	75.81	4	6.45	43	69.35
รวม	562	410	72.95	22	3.91	388	69.04

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าจากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 562 ฉบับ ผู้วิจัยได้รับคืนมา 410 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.95 และในจำนวนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้รับคืนมานั้น ปรากฏว่า ได้รับคืนจากวิทยาลัยครูสงขลามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 78.79 รองลงมาได้รับจากวิทยาลัยครู สุราษฎร์ธานีร้อยละ 75.81 จากวิทยาลัยครูภูเก็ตร้อยละ 75.53 จากวิทยาลัยยะลาร้อยละ 67.59 และจากวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาน้อยที่สุดคือร้อยละ 66.92 และจากแบบสอบถามทั้งหมด 410 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 22 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 3.91 ของแบบสอบถามทั้งหมด จึงเหลือแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้มีจำนวนทั้งสิ้น 388 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 69.04 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 388 ฉบับมาแยกวิเคราะห์เป็นรายวิทยาลัยคุณตามลักษณะของแบบสอบถามโดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์โดยวิธีการหาคาร์อยละ (Percent) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริง ความคิดเห็น ไขว้หาและอุปสรรคดำเนินการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ในการหาค่าเฉลี่ย (Mean) นั้นได้กำหนดค่าน้ำหนักตามมาตราส่วนดังนี้
 ปฏิบัติมากที่สุด สำคัญอย่างยิ่ง และมีปัญหามากที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ 4
 ปฏิบัติมาก สำคัญ และมีปัญหามาก ให้คะแนนเท่ากับ 3
 ปฏิบัติน้อย สำคัญน้อย และมีปัญหาน้อย ให้คะแนนเท่ากับ 2
 ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติ สำคัญน้อยที่สุดหรือไม่สำคัญ และมีปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่ปัญหา ให้คะแนนเท่ากับ 1

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. หาคาร์อยละจากสูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) จากสูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{x}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ หมายถึง ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N หมายถึง จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด¹

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D. หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ หมายถึง ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน

$\sum fx$ หมายถึง ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N หมายถึง จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม²

ศูนย์วิทยพัชการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ประคอง กรรณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 40-41.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 50-51.